

MILAN RAŠTEGORAC KOMO, NAČELNIK OPĆINE:

KUPRES JE JEDAN OD VODEĆIH CENTARA BOSANSKOHERCEGOVAČKOG ZIMSKOG TURIZMA

Tekst Rašid Hakić
Fotografije Općina Kupres

Na nadmorskoj visini od 1120 do 1250 metara, sa oštrom planinsko-alpskom klimom smještena je općina Kupres.

Poznata je po ekološki očuvanoj prirodi i turističkim sadržajima u kojima, tokom zimskih mjeseci, uživaju kako kuprešaci, tako i brojni posjetioци iz šireg okruženja.

Prvi čovjek općinske administracije je Milan Raštegorac Komo, koji je, osim perioda studiranja u Osijeku i ratnog prognanstva u Tomislavgrad, čitav život proveo i posvetio Kupresu.

Šta su komparativne prednosti općine Kupres u odnosu na druge bh. sredine i kako ih iskoristiti u funkciji jačeg privrednog razvoja?

Šta šumarstvo kao privredna grana predstavlja za ovu lokalnu zajednicu i koje su mogućnosti primarne i finalne prerade drveta ?

Šta učiniti da i ljetni turizam bude podjednako uspješan kao zimski, neka su od pitanja na koje je odgovore dao prvi čovjek općine Kupres.

BH BUSINESS MAGAZINE:

Gospodine Raštegorac, kakav je bio privredni i općedruštveni ambijent na području općine Kupres u ex jugoslovenkim okvirima?

MILAN RAŠTEGORAC KOMO

Kupres

M. RAŠTEGORAC:

Poslije Drugog svjetskog rata jugoslovenske vlasti trideset godina su zabranile razvoj općine Kupres, čime je gospodarska aktivnost počela tek sredinom sedamdesetih godina. Tek tada su na području općine Kupres otvorena poduzeća, koja su zapošljavala znatan broj djelatnika.

Poslovala su uspješno, čime je ekonomska slika općine Kupres izgledala sasvim solidno i obećavajuće.

Poslovni subjekti, kao okosnice gospodarskih aktivnosti, bili su Šumarstvo Crnica DIP, TTK kvalitet, IGO, Planinsko dobro, Vitorogpromet, GRO Radnik, UTRO Koprivnica, Adria Ski, Mljekara, te TBM Olimpija.

Pored navedenih, veliki je broj malih poduzeća i obrta koja su zapošljavali značajan broj djelatnika, a svakako treba naglasiti da su i državna uprava, te javna poduzeća dodatno poboljšavala ekonomsko-socijalnu sliku općine Kupres.

Dakle, težište gospodarske aktivnosti temeljilo se na proizvodnji, manji dio na uslugama i takvo stanje rezultiralo je da je gospodarski ambijent bio povoljan sa uzlaznim trendom u svim aspektima.

Dakle, značaj gospodarske aktivnosti na mikro razini bio je

izuzetno pozitivan, imajući u vidu činjenicu da je osiguravao stabilan i redovan izvor prihoda većini obitelji općine Kupres, što je rezultiralo kvalitetnim društveno-socijalnim stanjem.

Ilustracije radi, na području gradskog dijela Kupresa bio je izgrađen kvalitetan kanalizacioni sistem, kakav nisu imale mnogo veće gradske sredine.

PRIVATIZACIJA SA POSUJEDICAMA KAO I U DRUGIM BH. PODRUČJIMA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Kojom dinamikom se razvijala ekspanzija privrednih aktivnosti u poslijeratnom periodu, na koji način se tranziciju vlasničkih odnosa reflektovala na poslovanje privrednih subjekata i koju ulogu je u razvoju lokalne zajednice imalo privatno poduzetništvo?

M. RAŠTEGORAC:

Tranzicija vlasničkih odnosa gospodarskih subjekata, od državnog u privatno, na području općine Kupres, uz nekoliko pozitivnih primjera, generalno posmatrano, kao i u cijeloj BiH, izvršena je sve samo ne dobro.

Sustav koji je omogućio lošu privatizaciju imao je kao refleksiju katastrofalne posljedice po gospodarsku aktivnost.

Veliki broj gospodarskih subjekata, uključujući i nositelje

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koji su privredni subjekti oslonci razvoja općine Kupres?

M. RAŠTEGORAC:

Pored javnih poduzeća i ustanova, nositelji gospodarstva općine Kupres su ŠGD "Hercegbosanske šume", zatim pilane Šujica drvo, Čare, Son i Alba S, u oblasti turizma Adria Ski, Commo, Sučica, te UTP Rajić, u oblasti uslužnih djelatnosti Bem i Autoservis Vila, a u uvozno-izvoznoj djelatnosti RDI Vila promet

Posebno napominjem da postoji veliki broj manjih gospodarskih društava koji zapošljavaju nekoliko djelatnika, kumulativno doprinosi ukupnoj gospodarskoj djelatnosti, zapošljava znatan dio radno sposobnog stanovništva i ovakav oblik organiziranja gospodarske aktivnosti pokazao je velike prednosti i otpornost na globalne financijske teškoće.

gospodarstva općine Kupres, u kratkom periodu nakon privatizacije prestao je sa radom, što je dovelo do urušavanja znatnog dijela gospodarske aktivnosti.

Zatvaranje ovih poduzeća posljedično je dovelo do gašenja velikog broja radnih mjesta, čime je došlo do urušavanja gospodarsko-socijalnog statusa velikog broja stanovništva.

Posljedice privatizacije osjećaju se i danas, imajući u vidu smanjenje broja stanovništva koje je bilo prisiljeno tražiti radna mjesta izvan općine Kupres.

Ipak, osim negativnih, na području naše općine ima i pozitivnih primjera privatizacije.

To je privatizacija hotela AdriaSki, u cijelosti obnovljenog, koji uspješno posluje, zapošljava znatan broj djelatnika, naročito tijekom zimskog

perioda i danas je nositelj razvoja turizma općine Kupres.

Djelatnost hotela AdriaSki omogućila je određenom broju stanovnika općine Kupres da kroz zimski period ostvari dodatne prihode kroz iznajmljivanje smještajnih kapaciteta, što značajno doprinosi povećanju prihoda kućanstava. Pozitivan primjer privatizacije je i auto servis "Vila", koji je privatizirao Stanicu za tehnički pregled, uložio u razvoj, zaposlio određeni broj djelatnika i stvorio uslove da stabilno posluje.

Nakon provedene privatizacije javlja se trend da privatni sektor preuzima primat nad državnim.

DATI ŠANSU SPOSOBNIMA, A NE PODOBNIMA

BH BUSINESS MAGAZINE:

AKCENAT NA RAZVOJU LJETNOG TURIZMA

BH BUSINESS MAGAZINE:

Koje privredne grane imaju najveće potencijale za ulaganje ?

M. RAŠTEGORAC:

Na području općine Kupres kao najpotentnije grane za ulaganje su šumarstvo, drvna industrija, turizam i poljoprivreda. Šumarstvo i drvnu industriju treba objediniti, a turizam i poljoprivredu također treba sjediniti, jer zajednički mogu dati itekako dobre rezultate.

Turizam je jedna od grana koja globalno bilježi značajan rast, sa trendom da se taj rast nastavi i u narednom razdoblju.

Zimski turizam postao je prepoznatljiv brand općine Kupres i izvan granica BiH, ima prirodne i infrastrukturne predispozicije za daljnji razvoj i zapošljavanje, te samim time tvori okosnicu rasta prihoda i razvoja općine Kupres. Iako ima savršene predispozicije, naročito zbog očuvane prirode i raznovrsnosti ponude, ljetni turizam je još u povojima, te je pred nama razdoblje u kojemu će se raditi na razvoju ovog vida turizma.

Općenito turizam, kako zimski tako i ljetni, zbog prirodnih ljepota općine Kupres, kvalitetne infrastrukture, tradicije, raznovrsnosti gastronomske ponude, kulturno-športske manifestacije "Dani kosidbe na Kupresu-Strljanica", kao i čitavog

niza drugih elemenata, predstavlja gospodarsku granu koja pruža neslućene mogućnosti rasta, razvoja, zapošljavanja i poboljšanja životnog standarda stanovnika

općine Kupres.

Na području Kupresa imamo šest hotela, planirana je gradnja četiri nogometna igrališta, a svi ti sadržaji će omogućiti značajniji razvoj ljetnog turizma, pri čemu prije svega mislim na pripreme sportskih ekipa, obzirom na optimalne klimatske i druge uvjete.

Prirodni potencijal općine Kupres omogućuje razvoj poljoprivrede, naročito uzgoj krupne i sitne stoke, te proizvodnju mlijeka. Postoji ogromni potencijal u poljoprivredi za povećanje gospodarske aktivnosti kroz samozapošljavanje na način da se osnuju obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja će se baviti poljoprivrednom proizvodnjom kao osnovnom djelatnošću.

Ovdje napominjem potencijal zaokruživanja gospodarske aktivnosti kroz povezivanje poljoprivredne proizvodnje sa turističkim sektorom na način da domaći proizvođači plasiraju svoje proizvode društvima koje se bave turizmom.

Šumarstvo je grana gospodarstva koja na Kupresu ima izuzetan potencijal uz uvjet da se proizvode finalni proizvodi od drveta na čemu intenzivno radimo i tragamo za ulagačima u tu vrstu proizvodnje.

Koje aktivnosti realizujete u cilju ostvarenja što povoljnijeg privrednog ambijenta ?

M. RAŠTEGORAC:

Aktivnosti na ostvarivanju što povoljnijeg gospodarskog ambijenta

usmjerene su u nekoliko pravaca.

Prvenstveno se vodi računa da investitori svu potrebnu papirologiju,

iz nadležnosti općine Kupres, ishode u najkraćem roku i u tom pravcu svakodnevno radimo na poboljšanju usluga javne uprave.

Svakom investitoru i projektu pristupamo individualno, stavljamo na raspolaganje djelatnike i resurse općine Kupres i u punom smislu riječi predstavljamo servis investitoru, a sve u cilju kako bi se investicija realizirala, na zadovoljstvo i investitora i općine Kupres.

Svakodnevno stojimo na raspolaganju svakom pojedinom investitoru da u izravnom kontaktu iznese probleme sa kojima se suočava i da, ukoliko postoje objektivne mogućnosti, navedene probleme i riješimo. Cilj nam je da u okviru općinskih službi djeluje i Razvojna agencija kako bismo iskoristili što više sredstava IPA fondova. Stim u vezi dva općinska djelatnika borave u Regionalnoj razvojnoj agenciji Osječko-baranjske županije kako bi dobili stručna i praktična znanja apliciranja na EU, IPA fondove i sredstva za prekograničnu suradnju, obzirom da ova županija u znatnoj mjeri koristi sredstva evropskih fondova. Planirali smo da još dva djelatnika pošaljemo u Istarsku županiju kako bi i tamo stekli stručna znanja i iskustva iz istih oblasti.

S ciljem efikasnijeg rada racionalizirali smo broj uposlenika općinske administracije, smanjili broj pomoćnika načelnika, a natječaji koje provodi državna uprava za upošljavanje u organima općinske uprave, uvjeren sam da će dati šansu sposobnima, a ne podobnima.

U PRIPREMI NOVI INFRASTRUKTURNI PROJEKTI

BH BUSINESS MAGAZINE:
Koji projekti su planirani za realizaciju u bliskoj budućnosti ?

M. RAŠTEGORAC:

Proračun općine je Kupres iznimno mali, čime nije omogućeno ostvarivanje velikih kapitalnih investicija.

Realizovat ćemo projekat kanalizacije i prečistača koji je već dogovoren sa Federalnim ministarstvom finansija i preduzećem Jadran sliv iz Mostara, kao izvođačem, te projekat led rasvjete za cijeli grad Kupres.

Već sam naglasio da će Razvojna agencija Kupres doprinijeti poboljšanju infrastrukturnih sadržaja. Prioritet nam je izgradnja športske dvorane kako bi 130 učenika u

srednjoj i 290 u osnovnoj školi imali adekvatne uvjete za tjelesni odgoj. To će biti još jedna šansa za razvoj ljetnog turizma jer će taj objekat biti na raspolaganju i sportskim ekipama. Ništa manje bitan projekat je Zelena tržnica, a sasvim je izvjesno da će investitor iz Zagreba pokrenuti tekstilnu industriju, koja je u nekom ranijem vremenu na području općine Kupres bila razvijena.

Sve navedeno uvjerava nas da su pred Kupresom veliki izazovi i šanse koje moramo iskoristiti, a sve s ciljem što ugodnije življenja na ovim prostorima. Kuprešaci to zaslužuju.

Milan Raštegorac Komo rođen je 1960. godine u Zloselima, Općina Kupres. Osnovnu školu i Gimnaziju završio je u Kupresu, a Ekonomski fakultet u Osijeku. Tokom dosadašnjih godina radnog staža uglavnom bio na rukovodnim mjestima i to kao zapovjednik policije, direktor, načelnik općine, ministar u kantonalnoj vladi, te predsjednik uprave ŠGD "Hercegbosanske šume".

Oženjen je i otac četvoro djece.